

**PROTOCOL RELATING
TO THE
REFUGEE STATUS**

พิธีสารเกี่ยวกับสถานภาพผู้ลี้ภัย

มติการประชุมสมัชชาใหญ่ฯ ที่ 2198 (21)

พิธีสารเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ลี้ภัย

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่ฯ

พิจารณาถึงอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ลี้ภัยซึ่งลงนาม ณ กรุงเจนีวา เมื่อ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 1951¹ ครอบคลุมเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้ลี้ภัยเพราะผลจากเหตุการณ์ก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1951

พิจารณาถึงสถานการณ์ของผู้ลี้ภัยรุ่นใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่ออนุสัญญาได้ผ่านการเห็นชอบแล้ว และผู้ลี้ภัยรุ่นใหม่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตของอนุสัญญา

พิจารณาเห็นชอบ ถึงการมีสถานภาพที่เท่าเทียมกันของผู้ลี้ภัยทั้งหมดภายใต้คำจำกัดความในอนุสัญญาโดยไม่จำกัดเฉพาะผู้ลี้ภัยก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2494

บันทึกคำแนะนำของคณะกรรมการฝ่ายบริหารแผนงาน ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ² ที่กล่าวถึงร่างพิธีสารเกี่ยวกับสถานภาพผู้ลี้ภัย ควรจะถูกเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่ฯ หลังจากผ่านการพิจารณาของคณะมนตรีทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเลขาธิการฯ จะได้รับอำนาจให้เปิดบันทึกพิธีสารในการเข้าเป็นภาคีโดยรัฐบาลต่าง ๆ ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว เท่าที่จะเป็นไปได้

พิจารณาถึงมติคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมที่ 1186 (41) เมื่อ 18 พฤศจิกายน ค.ศ. 1966 ที่บันทึกเกี่ยวกับการเห็นชอบในร่างพิธีสารในเอกสารเพิ่มเติมในท้ายรายงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ และเกี่ยวกับมาตรการในการขยายขอบเขตของอนุสัญญา³ และส่งเอกสารเพิ่มเติมต่อไปยังที่ประชุมสมัชชาใหญ่ฯ

1. บันทึกพิธีสารเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ลี้ภัย ข้อความซึ่งบรรจุในเอกสารเพิ่มเติมในท้ายรายงานของสำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

2. ขอให้เลขาธิการฯ ส่งข้อความของพิธีสารไปยังประเทศต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในข้อ 5 ของบันทึกข้อเสนอญัตตินั้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นเข้าเป็นภาคีแห่งพิธีสาร⁴

¹ สหประชาชาติ, Treaty Series, เล่มที่ 189 (1954) เลขที่ 2545

² ดู A/6311/Rev. 1/Add 1 ส่วนที่ 2 ย่อหน้า 38

³ Ibid ส่วนที่ 1 ย่อหน้า 2

⁴ พิธีสารลงนามโดยประธานที่ประชุมใหญ่ และเลขาธิการฯ เมื่อ 31 มกราคม ค.ศ. 1967

พิธีสารเกี่ยวกับสถานภาพผู้ลี้ภัย

รัฐภาคีแห่งพิธีสารปัจจุบัน

พิจารณาถึงอนุสัญญาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ลี้ภัยซึ่งทำขึ้น ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 1951 (ซึ่งภายหลังจะเรียกอนุสัญญา) ที่ครอบคลุมเฉพาะผู้ที่เป็นผู้ลี้ภัย อันเป็นผลจากเหตุการณ์ก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2494

พิจารณาถึงสถานการณ์ของผู้ลี้ภัยรุ่นใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังอนุสัญญาได้รับการเห็นชอบ และผู้ลี้ภัยรุ่นใหม่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจจะไม่อยู่ในขอบเขตของอนุสัญญา

พิจารณาเห็นชอบ ถึงการมีสถานภาพที่เท่าเทียมกันของผู้ลี้ภัยทั้งหมดภายใต้คำจำกัดความในอนุสัญญา โดยไม่จำกัดเฉพาะผู้ลี้ภัยก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2494

ที่ประชุมฯ ได้ตกลง ดังนี้

มาตรา 1 ข้อกำหนดทั่วไป

1. รัฐภาคีแห่งพิธีสารนี้จะนำมาประยุกต์ซึ่งใช้มาตรา 2 ถึงมาตรา 34 ของอนุสัญญาว่าด้วยผู้ลี้ภัย ตามที่จะได้กล่าวต่อไปหลังจากนี้
2. ตามจุดมุ่งหมายของพิธีสาร คำว่า "ผู้ลี้ภัย" ยกเว้นที่จะนำไปใช้ในย่อหน้าที่ 3 ของมาตรา 1 นี้ หมายความว่า บุคคลภายใต้คำจำกัดความของข้อ 1 แห่งอนุสัญญาประหนึ่งว่า "อันเป็นผลจากเหตุการณ์ก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1951 และ ..." และที่ว่า "...อันเป็นผลมาจากเหตุการณ์นั้น" ไม่ถูกรวมไว้
3. พิธีสารนี้จะถูกนำไปใช้โดยรัฐภาคีแห่งพิธีสาร โดยไม่มีข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ เว้นเสียแต่ว่าการประกาศที่ยังคงใช้อยู่ ซึ่งกระทำโดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาตามมาตรา 1B (1) (a) ของอนุสัญญา จะนำไปใช้ภายใต้พิธีสารนี้ ถ้าไม่ถูกขยายความภายใต้ข้อ 1B (2) ของอนุสัญญา

มาตรา 2 ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับองค์การสหประชาชาติ

1. รัฐที่เป็นภาคีฯ ของพิธีสารนี้จะร่วมมือกับสำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ หรือหน่วยงานอื่นของสหประชาชาติ ซึ่งอาจจะรับช่วงสืบต่องานในการปฏิบัติภารกิจ และโดยเฉพาะในการช่วยให้ความสะดวกในหน้าที่อำนาจการประยุกต์บทบัญญัติแห่งพิธีสารนี้

2. เพื่อให้สำนักงานข้าหลวงใหญ่ หรือหน่วยงานอื่นของสหประชาชาติ ซึ่งอาจจะรับช่วงสืบต่องานสามารถที่จะจัดทำรายงานต่อองค์กร ซึ่งมีอำนาจของสหประชาชาติ รัฐภาคี ของพิธีสารนี้จะจัดหาข่าวสาร และข้อมูลทางสถิติซึ่งมีการร้องขอในรูปแบบที่เหมาะสมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

- (ก) สภาวะของผู้ลี้ภัย
- (ข) การอนุวรรตนาการของพิธีสารนี้
- (ค) กฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลบังคับหรืออาจจะมีผลบังคับอันเกี่ยวกับผู้ลี้ภัย

มาตรา 3

ข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายแห่งชาติ

รัฐภาคี ของพิธีสารนี้จะแจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติทราบถึงกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งรัฐอาจดำเนินการไปเพื่อประยุกต์พิธีสารนี้

มาตรา 4

การระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาทใด ๆ ระหว่างรัฐภาคีแห่งพิธีสารนี้ที่เกี่ยวกับการแปล หรือการประยุกต์ซึ่งไม่สามารถจะระงับได้โดยวิธีอื่น ๆ ให้ส่งไปยังศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ โดยการร้องขอของกลุ่มพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

มาตรา 5

การภาคยานุวัติ

พิธีสารนี้จะเปิดเพื่อการภาคยานุวัติแก่รัฐภาคีในอนุสัญญาทั้งหมด รัฐที่เป็นสมาชิกของสหประชาชาติ หรือสมาชิกของหน่วยงานพิเศษ หรือรัฐที่ถูกเชิญมาร่วมภาคี โดยสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ การภาคยานุวัติจะเป็นผลเมื่อมีการส่งมอบภาคยานุวัติสารไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

มาตรา 6

ข้อความว่าด้วยสหภาพ

ในกรณีสหพันธรัฐ หรือรัฐซึ่งมิใช่เอกราชให้ใช้บทบัญญัติดังต่อไปนี้

(ก) สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับมาตราต่าง ๆ ของอนุสัญญาที่นำมาใช้ตามมาตรา 1 ย่อหน้าที่ 1 ของพิธีสารฉบับนี้ ซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติแห่งสหภาพ ให้ความผูกพันของรัฐบาลสหภาพเป็นเช่นเดียวกับภาคี ซึ่งมีใช้สหพันธรัฐ

(ข) สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับมาตราต่าง ๆ ของอนุสัญญาที่นำมาใช้ตามมาตรา 1 ย่อหน้าที่ 1 ของพิธีสารฉบับนี้ซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจกฎหมายแห่งมลรัฐ จังหวัดหรือมณฑลซึ่งไม่ผูกพันตามระบบรัฐธรรมนูญแห่งสหภาพที่จะดำเนินการทางกฎหมาย ให้รัฐบาลสหพันธรัฐแจ้งมาตราเหล่านั้น โดยการ

ทำคำแนะนำเพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของมลรัฐ จังหวัด หรือมณฑล ในโอกาสแรกที่ทำได้

(ค) สหพันธรัฐภาคีแห่งพิธีสารนี้ โดยการร้องขอของรัฐภาคีอื่น ๆ ผ่านทางเลขาธิการสหประชาชาติจะส่งคำแถลงเรื่องกฎหมาย และการปฏิบัติของสหพันธรัฐและหน่วยที่ประกอบเป็นสหพันธรัฐของตน ซึ่งเกี่ยวกับบทบัญญัติใดบทบัญญัติหนึ่งโดยเฉพาะของอนุสัญญาที่นำมาใช้ตามมาตรา 1 ย่อหน้าที่ 1 ของพิธีสารฉบับนี้ อันแสดงขอบเขตการมีผลบังคับแห่งบทบัญญัตินั้น ทั้งนี้ไม่ว่าโดยการดำเนินการทางกฎหมายหรือวิธีอื่น

มาตรา 7

ข้อสงวนและการประกาศเข้าร่วมภาคี ฯ

1. เมื่อเวลาที่ภาคยานุวัติ รัฐใด ๆ อาจตั้งข้อสงวนในเรื่องตามที่ระบุไว้ในมาตรา 4 ของพิธีสารนี้ และในเรื่องที่เกี่ยวกับการนำมาใช้ตามมาตรา 1 ของพิธีสารของข้อกำหนดอื่น ๆ ในอนุสัญญาที่ไม่ใช่ข้อ 1, 3, 4, 16(1) และ 33 โดยมีเงื่อนไขว่าในกรณีข้อสงวนต่าง ๆ ที่รัฐภาคีแห่งอนุสัญญาทำไว้ภายใต้ข้อนี้จะไม่ครอบคลุมถึงผู้ลี้ภัยตามที่อนุสัญญานำมาใช้
2. ข้อสงวนต่าง ๆ ของรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาตามระบุในมาตรา 42 ของอนุสัญญาจะถือว่านำไปใช้ได้ในส่วนที่เกี่ยวกับพันธกรณีภายใต้พิธีสารนี้ เว้นเสียแต่จะมีการเพิกถอน
3. รัฐซึ่งตั้งข้อสงวนตามข้อ 1 แห่งมาตรานี้ อาจถอนข้อสงวนนั้นได้ในเวลาใด ๆ โดยการแจ้งข้อความเพื่อให้เกิดผลเช่นนั้นไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ
4. คำประกาศการเข้าร่วมภาคีฯ ภายใต้มาตรา 40 ย่อหน้าที่ 1 และ 2 ของอนุสัญญาโดยรัฐภาคีซึ่งจะร่วมภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้ จะถูกถือว่าเป็นนำมาใช้ตามพิธีสารปัจจุบัน เว้นแต่รัฐร่วมภาคีขณะบอกแจ้งการเข้าร่วมภาคีแจ้งเป็นอย่างอื่นไปยังเลขาธิการองค์การสหประชาชาติข้อกำหนดในมาตราที่ 40 ย่อหน้าที่ 2 และ 3 และมาตราที่ 44 ย่อหน้าที่ 3 ของอนุสัญญาจะถูกถือว่าเป็นนำมาใช้โดยอนุโลมกับพิธีสารนี้

มาตรา 8

การมีผลใช้บังคับ

1. พิธีสารฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ภาคยานุวัติสารได้มีการส่งมอบ
2. ในกรณีซึ่งรับภาคยานุวัติพิธีสารฉบับนี้ภายหลังที่ภาคยานุวัติสารได้ส่งไปเก็บรักษาแล้ว ให้พิธีสารมีผลบังคับในวันที่ที่รัฐนั้นได้ส่งภาคยานุวัติสารไปเก็บรักษา

มาตรา 9 การเพิกถอน

1. รัฐภาคีฯ อาจจะมีผลเพิกถอนพิธีสารนี้ได้ในเวลาใด ๆ โดยส่งคำบอกกล่าวไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ
2. การเพิกถอนจะมีผลต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง เมื่อเวลา 1 ปีผ่านไปนับจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับคำเพิกถอน

มาตรา 10 คำบอกกล่าวซึ่งจะต้องกระทำโดยเลขาธิการสหประชาชาติ

เลขาธิการสหประชาชาติจะรายงานให้รัฐต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้างต้นรับทราบถึงวันที่พิธีสารนี้จะมีผลใช้บังคับการภาคยานุวัติ ข้อสงวนและการถอนข้อสงวน การเพิกถอนพิธีสาร การประกาศ และการบอกกล่าวที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 11 การส่งไปเก็บรักษาที่สถานที่เก็บเอกสารสำคัญของสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ

สำเนาตัวจริงของพิธีสารทั้งภาคภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน ซึ่งได้รับการลงนามโดยประธานที่ประชุมสมัชชาใหญ่ฯ และเลขาธิการสหประชาชาติแล้ว จะถูกส่งไปเก็บรักษาที่สถานที่เก็บเอกสารสำคัญของเลขาธิการสหประชาชาติ เลขาธิการฯ จะส่งสำเนาที่ได้รับการรับรองถูกต้องแล้วไปยังประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ และประเทศอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้างต้น